MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM
ŠKOLNÍ ROK 2025/2026

Dokument vychází z Metodického doporučení MŠMT k primární prevenci rizikového chování a platné legislativy České republiky.

1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP	ZŠ a MŠ Katovice
Jméno a příjmení ředitele	Mgr. Roman Dub
Telefon na ředitele	777 570 515
E-mail na ředitele	reditel@zsmskatovice.cz

Jméno a příjmení školního metodika prevence	Lenka Zamrzlová
Telefon	732 538 913
E-mail	zamrzlova@zsmskatovice.cz

Jméno a příjmení výchovného poradce	Mgr. Jitka Tomšovicová
Telefon	383 399 l59
E-mail	tomsovicova@zsmskatovice.cz

	Počet tříd	Počet žáků/studentů
ZŠ – I. stupeň	6	123
ZŠ - II. stupeň	4	86
Celkem	10	209

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

ZŠ a MŠ Katovice jsou úplnou základní školou s 1.–9. ročníkem venkovského charakteru. Zřizovatelem je městys Katovice. Součástí školy je školní družina. Interiér budovy školy je každoročně modernizován, materiální a technické podmínky jsou na dobré úrovni. Výuka probíhá v kmenových třídách i odborných učebnách. Žáci využívají tělocvičnu, počítačovou učebnu, relaxační místnost, školní hřiště a zahradu. Vzdělávání probíhá dle ŠVP „Dobrý start“. Škola podporuje zdravý životní styl a bezpečné klima.
Rizikovými místy jsou zejména WC, šatny, okolí školy a autobusové zastávky.

3. VÝCHODISKA A ANALÝZA RIZIK

Škola vychází z průběžných poznatků třídních učitelů, školního metodika prevence, výchovného poradce a vedení školy, ze záznamů o kázeňských přestupcích, absencích a úrazech, z výsledků dotazníkových šetření a z podnětů zákonných zástupců. Na základě vyhodnocení těchto podkladů škola každoročně stanovuje prioritní oblasti prevence pro daný školní rok; analýza rizik je projednávána školním poradenským pracovištěm a vedením školy a slouží jako podklad pro plánování preventivních aktivit.

3.1 Hlavní sledované oblasti rizikového chování

- šikana a kyberšikana
- záškoláctví
- návykové látky
- rizikové chování na internetu
- poruchy příjmu potravy
- sebepoškozování a suicidální chování
- extremismus
- kriminalita
- sexuálně rizikové chování

V minulých letech se objevily případy experimentování s nikotinovými výrobky mimo areál školy, náznaky šikany a projevy agresivního chování.

4. STANOVENÍ CÍLŮ MPP

4.1 Hlavní cíl

Posilovat ochranné faktory ve škole a snižovat rizika rizikového chování prostřednictvím systematické prevence, včasné identifikace a jednotných postupů při řešení.

4.2 Dílčí cíle

- rozvíjet sociální a občanské kompetence, bezpečnou komunikaci a zvládání konfliktů,
- posílit třídnickou práci a pravidla bezpečného prostředí ve třídách,
- zvyšovat digitální bezpečnost žáků a prevenci kyberšikany,
- nastavit jednotný postup školy při podezření na RCH,
- zajišťovat informovanost rodičů a spolupráci s partnery
- rozvíjet komunikační dovednosti, hovořit o svých pocitech
- rozvíjet schopnost čelit sociálnímu tlaku a umět odmítat (např. návykovou látku)
- posilovat schopnost empatie a asertivní dovednosti, přijímat kritiku a pochvaly.
- podporovat bezpečné školní klima a wellbeing žáků i pedagogů

Pro školní rok 2025/2026 byly jako prioritní oblasti stanoveny:

- posílit třídnickou práci a pravidla bezpečného prostředí ve třídách,
- rozvíjet komunikační dovednosti, hovořit o svých pocitech,
- zvyšovat digitální bezpečnost žáků a prevenci kyberšikany.

Tyto priority vycházejí z analýzy rizik a aktuální situace ve škole.

5. ORGANIZACE PREVENCE A ODPOVĚDNOSTI

- Ředitel školy odpovídá za realizaci prevence a vytváření podmínek pro její naplňování.
- Školní metodik prevence koordinuje MPP a vede dokumentaci.
- Výchovný poradce spolupracuje na podpoře žáků a koordinuje spolupráci s PPP/SPC.
- Třídní učitelé realizují preventivní práci ve třídách a sledují klima kolektivu.
- Všichni zaměstnanci mají povinnost oznámit podezření na rizikové chování.
- Školní poradenské pracoviště pravidelně vyhodnocuje situaci v oblasti rizikového chování a navrhuje konkrétní opatření. O závažnějších případech je informováno vedení školy.

6. PREVENTIVNÍ AKTIVITY

Prevence je realizována průběžně ve výuce a třídnických hodinách a dle možností je doplňována programy externích organizací. Primární prevence probíhá systematicky ve všech ročnících po celý školní rok prostřednictvím cílené práce třídních učitelů, začleňování preventivních témat do výuky a spolupráce školního poradenského pracoviště. Preventivní témata jsou integrována napříč vzdělávacími oblastmi v souladu se ŠVP a jejich realizace je dokladována v třídních knihách a přehledu preventivních aktivit.

Škola průběžně sleduje klima tříd prostřednictvím třídnických hodin a dle potřeby využívá dotazníková šetření.

Zjištění jsou vyhodnocována třídními učiteli ve spolupráci se školním metodikem prevence, vedením a v případě potřeby jsou přijímána konkrétní opatření (práce s třídním kolektivem, intervenční programy, spolupráce s rodiči).

6.1 Doporučené tematické okruhy dle věku

Na I. stupni jsou zařazována témata zaměřená na pravidla třídy, vztahy, bezpečnou komunikaci, práci s emocemi, základy bezpečného chování na internetu, prevenci záškoláctví, šikany a agrese, bezpečnost v dopravě, problematiku rasismu a xenofobie, téma sekt (ve 3.–5. ročníku), prevenci týrání a zneužívání a poruch příjmu potravy.
Na II. stupni jsou témata rozšířena o problematiku návykových látek, právní odpovědnosti, sexuální výchovy, duševního zdraví a tlaku vrstevníků, přičemž důraz je kladen také na prevenci kyberšikany a rizikového chování na internetu.

7. POSTUPY ŠKOLY PŘI VÝSKYTU RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

7.1 Základní postup

1. Zajištění bezpečí všech zúčastněných osob a prevence eskalace situace.
2. Informování vedení školy a školního metodika prevence nebo školního poradenského pracoviště ve stejný den.
3. Vyhotovení stručného a věcného záznamu o události.
4. Informování zákonných zástupců dle závažnosti situace.
5. Nastavení podpůrných a výchovných opatření v souladu se školním řádem.
6. Zapojení externích institucí (PPP, SPC, OSPOD, Policie ČR, zdravotnická služba) podle závažnosti případu.

7.2 Specifické postupy

Šikana a kyberšikana jsou řešeny dle metodického doporučení MŠMT. Podrobné postupy jsou uvedeny v Příloze 1 – Školní program proti šikaně.
V případě návykových látek je postupováno dle školního řádu a platné legislativy; při podezření na intoxikaci je přivolána zdravotnická záchranná služba.
Při sebepoškozování nebo suicidálním riziku je prioritou okamžité zajištění bezpečí žáka, informování vedení školy a rodičů a následné doporučení odborné péče.

8. SPOLUPRÁCE S RODIČI A PARTNERY

Škola pravidelně informuje rodiče o preventivních tématech prostřednictvím třídních schůzek, webových stránek a informačního systému. Rodiče mají možnost individuálních konzultací. Škola spolupracuje s PPP, SPC, OSPOD, Policií ČR a dalšími odbornými organizacemi.

9. VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGŮ

Pedagogové jsou průběžně vzděláváni v oblasti prevence rizikového chování. Minimálně jednou ročně probíhá metodické sdílení zaměřené na aktuální témata.

10. DOKUMENTACE A EVALUACE

Vyhodnocení MPP zahrnuje zejména:

- přehled realizovaných preventivních aktivit,
- vyhodnocení naplnění stanovených cílů,
- přehled řešených případů rizikového chování (v anonymizované podobě),
- návrh opatření pro následující školní rok.

Vyhodnocení MPP probíhá jednou ročně, nejpozději do 30. 6. daného školního roku.

Vyhodnocení zpracovává školní metodik prevence ve spolupráci se školním poradenským pracovištěm a je projednáno s vedením školy.

Mgr. Roman Dub, ředitel školy

Příloha 1

ŠKOLNÍ PROGRAM PROTI ŠIKANĚ

Šikanování je mimořádně nebezpečná forma násilí, která ohrožuje základní výchovné a vzdělávací cíle školy. Šikana se v zárodečné fázi vyskytuje v téměř každé škole, a proto je nutné věnovat tomuto jevu zvláštní pozornost. Při šikaně jde vždy o projev patologických mezilidských vztahů.

Tento Program proti šikanování ve škole slouží k vytvoření bezpečného, respektujícího a pomoc a spolupráci poskytujícího prostředí ve škole. Zaměřuje se především na prevenci šikany a nabízí postupy řešení šikanování. Je určen všem pedagogickým pracovníkům školy, dále pak nepedagogickým pracovníkům, rodičům a žákům školy.

Tento program je nedílnou součástí Preventivního programu školy a vychází i z Primární prevence rizikového chování.

1. Základní metodické pokyny MŠMT

- Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení, Č. j. 24 246/2008-6
- Metodický pokyn k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, Č. j. 20 006/2007-51.

2. Vymezení základních pojmů

- **Šikanování** je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nedovedou bránit.
- **Verbální šikana:**
  - slovní útoky v podobě nadávek
  - pomluvy
  - ponižování
  - vyhrožování
  - kyberšikana – útoky pomocí sms, e-mailů, vyvěšování urážlivých materiálů na internetové stránky apod.
- **Fyzická šikana:**
  - fyzické útoky v podobě bití
  - ničení a poškozování věcí oběti
  - vydírání - krádeže
  - sexuální obtěžování až zneužívání
- Nepřímou formou šikany je demonstrativní přehlížení žáka či žáků a jejich ignorování.
- Kombinovaná šikana
  - kombinace verbální a fyzické šikany – násilné a manipulativní chování či příkazy

3. Odpovědnost školy a pedagogických pracovníků

- Škola je odpovědná v souladu s ustanovením § 29 Zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon). Je povinna zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáků v průběhu všech vzdělávacích a souvisejících aktivit a současně vytvářet podmínky pro zdravý vývoj dětí pro předcházení vzniku rizikového chování.
- Každý pedagogický pracovník je povinen řídit se příslušnými pokyny a ustanoveními. Jeho odpovědnost je dána Zákonem č. 140/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů /§ 167, 168 trestního zákona/.

4. Prevence proti šikanování

- Prevence proti šikaně patří na naší škole k základní formě boje proti tomuto negativnímu jevu. V této oblasti musí spolupracovat všichni pracovníci školy a rodiče žáků. Základem pro prevenci šikany a násilí ve škole je Školní vzdělávací program, jehož jedním z cílů je vzájemná spolupráce a komunikace mezi žáky, mezi žáky a učiteli, které vedou k vytváření bezpečného prostředí školy.
- Systém dalšího vzdělávání školy
  - vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti problematiky vytváření dobrých vztahů v kolektivu
  - upevňování zdravých norem chování ve třídách
  - zvyšování informovanosti pedagogických pracovníků v oblasti problematiky šikanování
- Třídní učitelé jsou povinni informovat rodiče o problematice šikanování.

STUPNĚ (ZÁKONITOSTI VÝVOJE) ŠIKANY:

1. Zárodečná forma, potenciálně přítomná v každém kolektivu, projevuje se vyčleňováním některých jedinců na okraj skupiny – většinou slovní projevy, fyzické ústrky, neoblíbenost, ostatní postiženého odmítají, pomlouvají, je terčem vtipů.

2. Přitvrzování projevů: výhružky, nadávky, fyzické útoky, zatím jen od agresora(ů).

3. Vytvoření jádra, uskupení kolem agresora, pokud nezasáhne někdo zvenčí, znamená to začátek systematické šikany.

4. Většina skupiny přijímá normy agresorů, přidávají se i mírní a slušní žáci (i ve fyzickém násilí!!!).

5. Dokonalá šikana = totalita, ztráta zbytků zábran, brutalita se stává normou pro celou skupinu.

- Pedagog musí šikanování mezi žáky neprodleně řešit a každé oběti poskytnout okamžitou pomoc. Učitel nebo vychovatel, kterému bude znám případ šikanování a nepřijme v tomto ohledu žádné opatření, se vystavuje riziku postihu pro neoznámení, případně nepřekažení trestného činu, nadržování, či schvalování trestného činu.

KDY ZAČÍT VYŠETŘOVAT:

1. Žák je o přestávce sám, chodí do školy těsně před začátkem vyučování, do třídy těsně před zvoněním nebo až s učitelem.

2. Vyhledává blízkost učitelů.

3. Zhoršení prospěchu, nadměrná absence, objevuje se neomluvená absence.

4. Má v nepořádku své školní potřeby – poškozené, špinavé, rozházené.

5. Odřeniny, modřiny, zranění.

6. Nejistota, ustrašenost při vystoupení před třídou.

7. Žák je smutný, depresivní, nešťastný.

8. Od ostatních je častován posměšky, kritikou, nadávkami, hrubými žerty.

9. Je tělesně napadán, agresi neoplácí. Dostává panovačné příkazy a podřizuje se jim.

5. Krizový plán a postupy při řešení šikanování

- Postup pedagogického pracovníka

1. V případě, že rodiče informují pedagogického pracovníka o podezření na šikanování, zahájí okamžitě vyšetřování šikany, spolupracuje s metodikem prevence a výchovnou poradkyní, informuje ředitele školy.

2. V případě podezření na šikanování, zahájí pedagogický pracovník neprodleně vyšetřování šikany, spolupracuje s metodikem prevence a výchovnou poradkyní, informuje ředitele školy.

3. V případě prokázaných projevů šikany neprodleně informuje ředitele školy, spolupodílí se na vyšetřování šikany dle pokynů ředitele školy.

DOPORUČENÉ POSTUPY VYŠETŘOVÁNÍ:

A) počáteční šikana:
   a) rozhovor s těmi, kteří na šikanu upozornili, a s oběťmi
   b) nalezení vhodných svědků
   c) individuální, eventuálně konfrontační
      rozhovory se svědky /nikoliv konfrontace

oběti a agresorů

d) d/ zajištění ochrany obětem e/ rozhovor s agresory - případně konfrontace mezi nimi

B) pokročilá šikana - výbuch násilí skupiny proti jednotlivci či minoritní skupině

a) překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti/ obětí
b) domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování
c) zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi
d) pokračující pomoc a podpora oběti
e) nahlášení Policii ČR f/ zahájení vlastního vyšetřování

- Učitel, popřípadě ředitel školy, vždy informuje rodiče o výsledcích vyšetřování šikany, a to i v případě, že se podezření neprokáže.
- Na pedagogické radě navrhne potrestání agresorů.
- Účastní-li se šikanování většina problémové třídy nebo jsou-li normy agresorů třídou akceptovány, doporučuje se, aby šetření vedl odborník – specialista na problematiku šikanování z PPP, SVP, diagnostického ústavu, krizového centra apod.

POSTUP ŘEDITELE ŠKOLY

1. Přijme informaci o šikanování /pedagog, žák, rodič či jiný dospělý/.

2. Rozhodne, zda škola zvládne řešit šikanu sama, či zda je potřeba intervence z venku – tj. pomoc specializovaných institucí a eventuálně též Policie ČR.

3. V případě prokázaných projevů šikany jmenuje pracovníky, kteří se budou podílet na vyšetřování šikany dle jeho pokynů – v týmu je vždy metodik prevence a výchovná poradkyně.

4. Zajistí informování rodičů o vyšetřování šikany, případně sám informuje o výsledcích vyšetřování, které řídí.

5. V případě negativních dopadů šikanování na oběť zprostředkuje nebo zajistí zprostředkování péče PPP, střediska výchovné péče, atd.

6. V mimořádných případech podá návrh orgánu sociálně právní ochrany dítěte k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu.

Příloha 2

Postup při řešení závažného chování žáka (dlouhodobější, závažný nebo rizikový problém - agresivita, šikana, návykové látky, záškoláctví)

1. Učitel
   - Pokud je potřeba, neprodleně zajistí bezpečnost všech žáků.
   - Zaznamená událost (datum, popis, svědci).
   - Informuje třídního učitele a předá mu stručný zápis nebo mu informace sdělí k zapsání osobně.

2. Třídní učitel
   - Provede rozhovor se žákem
   - Informuje školní poradenské pracoviště (ŠPP) a vedení školy pokud je čin velmi závažný (fyzické napadení, šikana, poškození majetku apod.).

3. Školní poradenské pracoviště (ŠPP)
   - Provede šetření (rozhovor s žákem, rodiči, učiteli).
   - Navrhne opatření – výchovný plán, dohled, odbornou pomoc, kontakt s OSPOD.
   - Spolupracuje s vedením školy a třídním učitelem.

4. Vedení školy
   - Stanoví opatření – důtka ředitele, snížená známka z chování, případně podnět OSPOD.
   - Vyhotoví písemný záznam z jednání.
   - Zajišťuje komunikaci směrem ven – např. s rodiči, OSPOD, Policií ČR, PPP, SVP nebo jinými institucemi.

5. Následné sledování
   - Třídní učitel a ŠPP pravidelně sledují chování žáka.
   - Vyhodnocují účinnost opatření a informují vedení školy o průběhu.

Projednáno na provozní poradě dne 15. 10. 2025